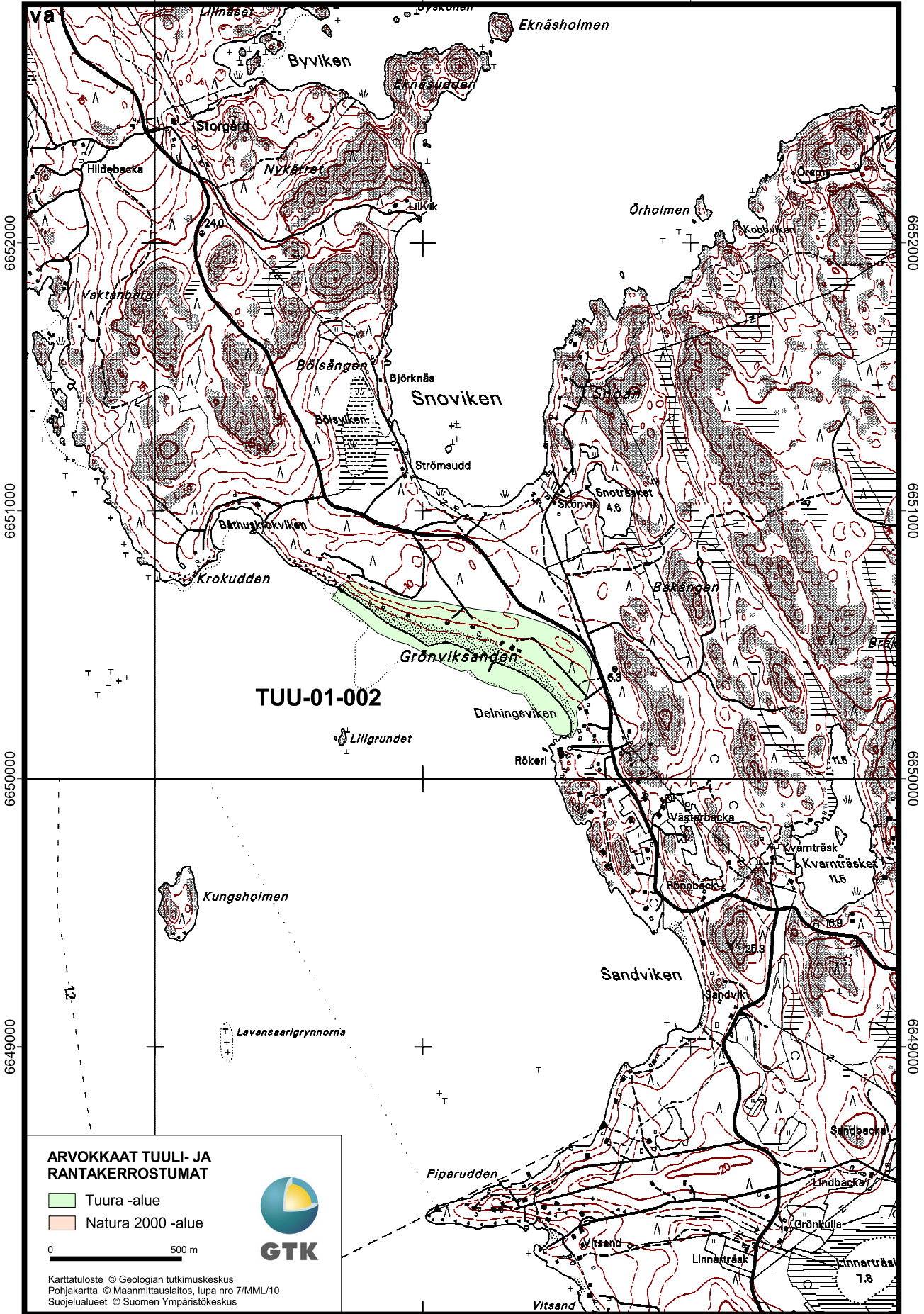

2435000

2436000

2437000

6652000

6651000

6650000

6649000

6652000

6651000

6650000

6649000

TUU-01-002

ARVOKKAAT TUULI- JA RANTAKERROSTUMAT

- Tuura -alue
- Natura 2000 -alue

0 500 m

Karttatuloste © Geologian tutkimuskeskus
Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 7/MML/10
Suojelualueet © Suomen Ympäristökeskus

2435000

2436000

2437000

GRÖNVIKSANDEN

Raasepori

Tietokantatunnus: TUU-01-002

Arvoluokka: 3

Muodostuma: Tuulikerrostuma

Pinta-ala: 22,3 ha

Korkeus: 5 m mpy.

Karttalehti: 2012 04

Alueen suhteellinen korkeus: 5 m

Muodon suhteellinen korkeus: 2 m

Sijainti: Muodostuma sijaitsee Raaseporin Padvaniemellä, Padvan uimarannan pohjois- ja itäpuolella, noin kaksi kilometriä II Salpausselkään kuuluvasta Piparuddenista koilliseen.

Geologia

Grönviksandenin rantadyynialue sijaitsee nykyisellä merenrannalla, rantaviivalta noin 7,5 metrin korkeustasolle saakka. Merenranta on ainekseltaan glasifluvialaista, mutta rantaprosessit ovat muokanneet sitä huomattavasti (Salo 1985). Inventoitu alue on varsin pienestä pinta-alastaan huolimatta Bromarvin ympäristössä alueen laajin dyynikenttä. Dyynit ovat pienikokoisia, mutta selkeitä, ja ne ovat suuntautuneet nykyisen rantaviivan suuntaisesti luoteesta kaakkoon. Dyynit ovat matalia, vain yhdestä kahteen metriä korkeita kumpareita, ja niillä on loivat rinteet.

Kauempana rannasta sijaitsevat dyynit ovat jo kasvillisuuden paikoilleen sitomia, eli ne ovat menettäneet liikekykynsä. Alueen luoteisosassa, aivan nykyisen rantaviivan läheisyydessä ensimmäisenä mereltä päin on pieni alkiodyyini. Rantaviivalla ja sen välittömässä läheisyydessä on paikoitellen halkaisijaltaan noin 50 - 100 cm lohkaraita. Lisäksi alueella on meren rannalle tuomia simpukankuoria. Grönviksandenin dyynialue sijaitsee vain noin kaksi kilometriä II Salpausselän läntisimmästä mantereella olevasta muodostumasta, Piparuddenin niemestä, koilliseen (Donner 1976, Kielosto et al. 1996).

Biologia

Edustavimmat dyynit sijaitsevat rannan länsiosassa, jossa on parhaiten kehittyneet dyynivallit. Vesirantaa reunustaa kasvitoon, noin 5–7 m leveä loiskevyöhyke, jonka yläosassa on heikosti kehittyneitä alkiodyynikumpareita. Sen takana on 15 m leveä valkoinen dyynivalli, joka vaihtuu suoraan metsäiseen dyyniin. Harmaa dyynivyöhyke on kulunut lähes kokonaan pois lukuun ottamatta aivan länsiosassa olevaa 15 m leveää ja 50 m pitkää aluetta. Se sijaitsee samalla rantatasolla, valkoisen dyynivyöhykkeen jatkeena tai tällä kohtaa valkoinen vyöhyke kapenee rannassa vain 1–2 m leveäksi. Muu osa alueesta on metsäistä dyyniä. Hiekkarannan edustalla on vedenalaisia hiekkasärkkiä.

Länsiosan valkoisen dyynin ja metsädyynin väliin jää aivan kapea vyöhyke, jolla on hietikkotierasammal- ja kangasajuruoholaikkuja (NT) ja peltokortetta. Varsinaista harmaata dyyniä vallitsee hietikkosara (NT), jota tavataan vain muutamissa kohdin etelärannikkoa ja Ahvenanmaata. Vallitsevana harmaan dyynin lajina sitä tavataan näin laajalti vain tällä alueella. Pohjakerroksessa on hietikkotierasammallaikkuja ja tinajäkälää. Harmaan dyynin metsänrajassa, rajan molemmin puolin on muutamia 0,5 m korkuisia enintään 2 x 3 m alaisia variksenmarja- ja sianpuolakumpareita.

Rannan itäosa on heikommin dyyniytynyt ja se on enimmäkseen hiekkarantaa. Tällä kohtaa rannassa on myös suurin kulutus. Kuluneimman hiekkarannan pituus on noin 100–150 m ja leveys vesirajasta metsärantaan kartan mukaan 40 m. Ranta vaihtuu idästä ja etenkin lännestä kasvillisuuden vallitsemiin rantoihin. Rannalla on 15 m leveä valkoista dyyniä muistuttava vyöhyke, jossa suola-arho on valtalajina ja rantavehänä tuppaina. Dyynillä lajien suhde on yleensä päinvastainen. Kangasajuruohoa kasvaa vyöhykkeen metsänrajassa ja muita rannalla tavattuja lajeja ovat punanata, voikukka, morsinko, ketohanhikki, ketomaruna ja matara. Rannalla on myös pieni järviruokokasvusto.

Metsäinen dyynialue koostuu paikoin eri-rakenteisesta ja paikoin tasarakenteisesta, kuivahkon kankaan harvapuustoisesta männiköstä. Männikössä on joitakin järeitä yksilöitä. Aluskasvillisuutta vallitsee metsälauha, sianpuola- ja variksenmarjalaikut. Paikoin aluskasvillisuus, etenkin itäosassa on pahasti kulunut. Kasvillisuudesta on näillä kohdin jäljellä kanervalaikkuja.

Alueen hiekkarannoilta tai dyyneiltä on havaittu useita uhanalaisia eliöitä mm. dyynikoisa (EN), hietahitukoi (EN), sinisiipisirkka (EN), verikirjokoisia (EN) ja viheryökkönen (EN) (Lulu-tietokanta). Alueelta on havaittu 1920-luvulla lisäksi alueelta ilmeisesti hävinneet meriotakilokki (EN) ja meritatar (CR) (Hertta 2010).

Maisema ja muut arvot

Grönviksandenin dyynialueen muodostumien mataluudesta johtuen alue ei erotu ympäristöstään juuri ollenkaan, mutta maaston loivan ja matalan kumpuilun havaitsee alueella sijaitsevalla uimarannalla. Alueelta aukeaa hyvin luonnonkaunis näkymä Saaristomerelle. Kaupungin uimaranta tuo alueelle virkistyskäyttäjää. Lisäksi alueella on loma-

asutusta.

Kirjallisuus:

Donner, J. 1976 Suomen kvartääri-geologia. Moniste N:o 1. Helsingin yliopisto, Geologian ja peileontologian laitos. Helsinki. 264 s.

Kielosto, S., Kukkonen, M., Stén, C.-G. & Backman, B. 1996. Hangon ja Perniön kartta-alueiden maaperä. Suomen geologinen kartta 1:100 000 : maaperäkartojen selitykset. Karttalehdet 2011 ja 2012. 104 s. Geologian tutkimuskeskus.

Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointi -tietokanta (LULU). 2010. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Salo, P. 1985. Rannan kehitys Bromarvin alueella rantaprosessien valossa. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto, maantieteen laitos. 71 s., 13 liites.

Ympäristöhallinnon eliötietojärjestelmä (Hertta). 2010. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

GRÖNVIKSANDEN

Raseborg

Databaskod:	TUU-01-002	Värderklass:	3
Formation:	Vindavlagring	Areal:	22,3 ha
Höjd:	5 m ö.h.	Kartblad:	2012 04
Områdets relativa höjd:	5 m		
Formationens relativa höjd:	2 m		

Läge: Formationen ligger på Padvaudden i Raseborg, norr och öster om Padva simstrand, c. 2 km mot nordost från Piparudden, som hör till Andra Stängselåsen.

Geologi

Grönviksandens stranddynområde ligger på den nuvarande havsstranden, från strandlinjen till en höjdnivå på cirka 7,5 meter. Havsstranden består av glaci-fluvialt material men strandprocesserna har format den avsevärt (Salo 1985). Det inventerade området är trots sin rätt lilla areal det största dynfältet i Bromarvs omgivning. Dynerna är små men tydliga och de löper i strandlinjens riktning från nordväst till sydost. Dynerna är låga, endast en till två meter höga höjder med flacka sluttningar.

Dynerna längre borta från stranden är redan bundna på plats av växtlighet, det vill säga de kan inte längre flytta på sig. I områdets nordvästra del, alldeles nära den nuvarande strandlinjen ligger en liten embryonal dyn närmast stranden. På strandlinjen och i dess omedelbara närhet finns ställvis block med en diameter på cirka 50 - 100 cm. Dessutom finns där musselskal som sköljts upp på stranden av havet. Grönviksandens dynområde ligger endast cirka två kilometer nordost från Andra Stängselåsens västligaste formation på fastlandet, Piparudden (Donner 1976, Kielosto et al. 1996).

Biologi

De mest representativa dynerna ligger i strandens västra del där de bäst utvecklade dynvallarna finns. Vattenstranden kantas av en vegetationsfri cirka 5 - 7 m bred svallzon med endast svagt utvecklade embryonala dyner i den övre delen. Bakom den finns en 15 m bred vit dynvall som övergår direkt i trädbevuxen kustdyn. Den gråa dynzonen har slitits bort nästan helt med undantag av ett 15 m brett och 50 m långt område alldeles i den västra delen. Den ligger på samma strandnivå som den vita dynzonens fortsättning, eller den vita dynen blir endast 1 - 2 m bred på det här stället. Resten av området är trädbevuxen kustdyn. Utanför sandstranden finns undervattenssandrev.

Mellan den västra delens vita dyn och den trädbevuxna dynen finns en mycket smal zon där det växer fläckar av sandruggmossa och backtimjan (NT) samt åkerfräken. Den egentliga gråa dynen domineras av sandstarr (NT) som påträffas endast på några platser på sydkusten och på Åland. Som en dominerande art på grå dyn påträffas den så här utbredd endast i detta område. I bottenkiktet finns fläckar av sandruggmossa och påskrislav. Vid den gråa dynens skogsbryn, på båda sidorna om den, finns några 0,5 m höga och högst 2 x 3 m stora upphöjningar med kråkbär och mjölon.

Strandens östra del har svagare dynformationer och är till största delen sandstrand. Denna del av stranden slits också mest. Den mest slitna sandstranden är cirka 100 - 150 m lång och enligt kartan är bredden från strandlinjen till strandskogen 40 m. Stranden övergår från öst och i synnerhet från väst till stränder dominerade av växtlighet. På stranden finns en 15 m bred zon som påminner om vit dyn och som domineras av saltarv med tuvor av strandråg. På dynerna är förhållandet i allmänhet det motsatta. Backtimjan växer vid zonens skogsbryn. Andra arter som påträffas på stranden är rödsvingel, maskros, vejde, gåsört, fältmalört och måra. På stranden finns också ett litet vassbestånd.

Det skogsbeklädda dynområdet består av gles, tämligen torr talldominerad moskog, som ställvis är av varierande struktur och ställvis är jämn. I tallskogen finns några grova stammar. Undervegetationen domineras av fläckar av kruståtel, mjölon och kråkbär. Undervegetationen är ställvis illa sliten, i synnerhet i den östra delen. Av vegetationen finns på dessa ställen bara fläckar av ljung kvar. På områdets sandstränder eller dyner har flera hotade organismer påträffats, bl.a. sandflymott (EN), sandsvingelminerarmal (EN), blåvingad gräshoppa (EN), blodrött ljusmott (EN) och torvfly (EN) (databasen Lulu). På området har på 1920-talet dessutom påträffats de numera uppenbarligen försvunna arterna sodaört (EN) och näbbtrampört (CR) (Hertta 2010).

Landskap och andra värden

På grund av att formationerna i Grönviksandens dynområde är låga skiljer sig dessa knappast från sin omgivning, men terrängens svagt och flackt kuperade former kan observeras på områdets simstrand. En mycket naturskön vy över Skärgårdshavet öppnar sig från området. Stadens simstrand är lockande som rekreationsområde. Dessutom finns det fritidsbebyggelse på området.

Litteratur:

Donner, J. 1976 Suomen kvartäärigeologia. Moniste N:o 1. Helsingin yliopisto, Geologian ja paleontologian laitos. Helsinki. 264 s.

Kielosto, S., Kukkonen, M., Stén, C.-G. & Backman, B. 1996. Hangon ja Perniön kartta-alueiden maaperä. Suomen geologinen kartta 1:100 000 : maaperäkartojen selitykset. Karttalehdet 2011 ja 2012. 104 s. Geologian tutkimuskeskus.

Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointi -tietokanta (LULU). 2010. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Salo, P. 1985. Rannan kehitys Bromarvin alueella rantaprosessien valossa. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto, maantieteen laitos. 71 s., 13 liites.

Ympäristöhallinnon eliötietojärjestelmä (Hertta). 2010. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.